No. 97. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag 22 Junij.

De Hongaarsche rijksdag.

Den 6den dezer maand heeft Z. M. de keizer van Oostenrijk, als koning Ferdinand V van Hongarije, den rijksdag der Hongaarsche landen te Presburg geopend.

Deze Hongaarsche landen, welke gezamenlijk op den rijksdag vertegenwoordigd worden, zijn het koningrijk Hongarije en de bij hetzelve ingelijfde koningrijken Slavonië en Croatië. De Hongaarsche, Slavonische en Croatische grensstreek neemt echter geen deel aan den rijksdag, maar staat geheel onder militair bestuur.

Het eigenlijke Hongarije, hebbende 3,[illegible] vierkante mijlen. De bevolking, wier aantal 9 millioenen beloopt, behoort tot drie zeer verschillende volksstammen. Toen namelijk de Magyaren, in de 9de eeuw uit Azië gekomen, in Hongarije drongen, zetteden zij zich, als ruitervolk, op de vruchtbare landerijen aan den Donau en de Theisz neder. De vroegere bevolking, uit Slavonischen stam, werd door hen naar de noordelijke en zuidelijke gedeelten des lands verdrongen, en bleef daar. Door langdurig verkeer met Duitschland, nam er ook allengs, vooral in de westelijke gedeelten, de Duitsche stam voet. Zoo bevat thans Hongarije drie verschillende volken, met drie verschillende talen; namelijk Magyaren, ongeveer 4 milloen; Slavoniërs, ook nagenoeg 4 millioen, doch met verscheiden onderafdeelingen; en Duitschers ½ millioen. Behalve die hoofdstammen vindt men er nog veel Wallachen, alsmede Grieken, Armeniërs, Joden en Zigeuners. — Het koningrijk Slavonië heeft eene uitgestrektheid van 812 vierkante mijlen en ongeveer 620,000 inwoners, bijna louter Slavoniërs. Het land werd, in 1699, door Turkije weder aan Hongarije teruggegeven, en is thans met hetzelve vereenigd. Het koningrijk Croatië telt 467 vierkante mijlen en 1,100,000 ingezetenen, voornamelijk van Slavonischen stam. Even als van Slavonië behoort van Croatië de helft tot de militaire grens.

In de Hongaarsche landen hebben zich, tijdens de middeleeuwen, 5 standen ontwikkeld: de geestelijkheid, de hooge adel, de kleine adel, de steden en de boerenstand.

De boerenstand geniet, wel is waar, persoonlijke vrijheid, maar zijne verpligtingen [illegible] zijn [illegible]; hij staat onder de bescherming en regtspleging zijner landheeren; politieke regten bezit hij niet; er verschijnen dus ook van zijnentwege geene afgevaardigden op den rijksdag.

De rijksdag bestaat uit de vier eerste standen, die, naar Hongaarsche spreekwijze, aan twee tafels, de tafel der magnaten en de tafel der standen, vergaderen.

Aan de tafel der magnaten zitten: 1°. de prelaten, of de hooge geestelijkheid, die in Hongarije zeer rijk gedoteerd is, en in strenge afhankelijkheid van den koning staat; de invloed van den paus is hier beperkter dan elders. Van hen verschijnen op den rijksdag: de aartsbisschoppen, de bisschoppen, de abten en de proosten. 2°. de magnaten of de hooge adel, namelijk de groote dignitarissen des rijks, alsmede de prinsen, graven en vrijheeren. De leden dezer magnaten-tafel zijn alle persoonlijk tot den landdag geregtigd; het voorzitterschap derzelve bekleedt de eerste dignitaris des rijks, de palatinus, die uit vier door den koning voorgestelde magnaten wordt gekozen, den koning vertegenwoordigt, en president is van den rijksraad (het eerste regeringsligchaam in Hongarije) alsmede van de septemviraal-tafel (het opperste geregtshof).

De tafel der standen bestaat: 1°. uit den stand van den kleinen adel, de ridderschap, die door afgevaardigden vertegenwoordigd wordt, in voege dat elk comitaat twee zulke afgevaardigden voor den rijksdag kiest. Ook de vertegenwoordigers der niet in persoon verschijnende magnaten nemen slechts plaats onder de ridderschap. 2°. Uit den stand der vrijen, dat is onmiddellijk onder den koning staande steden, wier getal thans 49 bedraagt. De stand der steden heeft echter in Hongarije nooit veel beteekenis gehad. Onder de afgevaardigden der steden verschijnen ook twee afgevaardigden der Jazygen en Cumanen, eenen met de Magyaren verwanten, en later onder hen opgenomen volksstam: als mede twee afgevaardigden der Haidukken-vlekken, welke uit Hongaarsche militaire-koloniën der 17de eeuw ontstaan zijn. Het voorzitterschap wordt door eenen koninklijken commissaris gevoerd. De beraadslagingen aan de standen-tafel hebben plaats in Hongaarsche, niet, gelijk veelal geloofd wordt, in Latijnsche taal.

De wezenlijke regten der standen zijn: deelneming aan de wetgeving en bewilliging der belastingen, natuurlijke voortbrengselen en manschap. Volkomen eenstemmigheid van alle vier standen wordt tot het nemen van een besluit niet noodwendig vereischt. In den regel, moet de rijksdag om de drie jaren door den koning te Presburg beschreven worden.

Daar de magnaten min of meer afhankelijk zijn van den koning, en de kroon reeds sinds lang poogt, het lot van den landman tegen de buitensporige voorregten van den adel te beveiligen, en die beperkende bepalingen het meest gevoeld worden door de ridderschap, zoo heeft de kroon aan de tafel der standen steeds de voornaamste tegenkanting tegen hare maatregelen ontmoet.

Deze Hongaarsche rijksdag is nu den 6den junij door den koning in persoon met eene Latijnsche troonrede geopend; de koninklijke voorstellen, welke door den vorst-primaat overhandigd en daarna voorgelezen werden, betreffen de aanvulling der Hongaarsche regimenten, het onderhoud en de inkwartiering der garnizoen houdende en doortrekkende troepen, alsmede de belangen van den Donau, en, voor zoo noodig, ook der overige bevaarbare rivieren van Hongarijë. — De keizerin, in Hongaarsche kleeding, woonde de plegtigheid op eene afzonderlijke tribune bij.

TURKIJE.

In den *Oester. Beobachter* leest men: de laatste berigten uit Konstantinopel van 28 mei melden niets naders aangaande den staat van zaken aan de Syrische grenzen.

De *Allgemeine Zeitung* deelt eenen brief mede uit Konstantinopel, van den 28sten mei, waarin met stelligheid gemeld wordt, dat aanvankelijk de oorlog in den divan besloten was, *Hafiz*-pacha had bevel gekregen om aan te vallen. Vrij laat kreeg de diplomatie er kennis van, en bewerkte daarop een tegenbevel; dit kwam gedeeltelijk te laat, want reeds was eene vrij sterke legerafdeeling over den Eufraat getrokken. Als reden van den oorlog had men menigvuldige kleine invallen van 40 tot 100 man Egyptische soldaten, op Turksch grondgebied, willen aanvoeren.

ITALIE.

Turin, 16 junij. De Sardinische regering is voornemens te Alessandria (Piemont) een geschikt verbeteringshuis voor 500 veroordeelden te doen oprigten, en heeft bij een programma alle bouwkundigen, zoo wel in- als buitenlanders, opgeroepen, om te dingen naar eenen prijs van 5000 fr. welke zal worden toegekend aan dengene, die, naar het oordeel eener door het ministerie benoemde commissie, het beste plan benevens de raming der kosten voor het gebouw inleveren zou. (*Allg. Zeit*). Men verzekert dat het ministerie van Oud-Nederland, waar, luidens het verslag van gedeputeerde staten, sommige nog steeds gebruikte gevangenissen, reeds twee jaren geleden, instorting dreigden, zich onledig houdt met de vervaardiging van een plan voor het Sardinische verbeteringshuis.

ZWITSERLAND.

Zurich, 14 junij. Het gisteren vergaderde geestelijke synode heeft, na 5 uren beraadslagens, met 115 tegen 17 stemmen, zich voor de invoering van een volkssynode verklaard. De meerderheid stemde mede voor de vrije keuze uit geestelijken en wereldlijken. (*P. A. Z.*)

DUITSCHLAND.

Frankfort, 16 junij. De Russische erfgrootvorst, die hier reeds den 12den teruggewacht werd, heeft zijn verblijf te Darmstad verlengd, hetgeen de geruchten betrekkelijk eene verbindtenis met het groothertogelijk Hessische huis niet verzwakt. Dezen avond zou Z. K. H. hier nu echter aankomen, en aanstaanden dingsdag de reis naar St. Petersburg eindelijk voortzetten.

— Naar men weet, was de oude Indianin *Tille*, welke door de ouders der naar Europa gekomen bajaderes aan deze als duègne toegevoegd was, te Londen achtergebleven, terwijl de moedige morgenlandsters zich naar het vaste land lieten engageren. Volgens berigten, onlangs uit de Engelsche hoofdstad ontvangen, heeft de oude *Tille* zich, uit wroeging over het gebruik van eenige spijzen, welke haar geloof en hare kaste verbieden, opgehangen. (*Köln. Zeit.*)

Frankfort, 17 junij. De erfgrootvorst van Rusland is gisteren avond uit Hamburg alhier teruggekeerd, en heeft heden middag onze stad verlaten. — De warmte is, in de schaduw, tot 29 graden *Réaumur* gekomen; zij is naauwelijks meer te verdragen. (*Köln. Zeit.*)

— Volgens verschillende berigten hebben de censuur-beambten in Wurtemberg last gekregen minder gestreng dan tot nog toe ten [illegible] der dagbladen te handelen, vooral wat de keuzen voor de stand[illegible] betreft, waarvoor tot nog toe [illegible] candidaten openlijk [illegible]

worden; hetgeen, gelijk men weet, eenige maanden geleden, in de kamer der afgevaardigden tot scherpe aanmerkingen aanleiding gaf. (*Köln. Zeit.*)

Achern, (groothertogdom Baden) *30 junij*. Gisteren werd de eerste steen gelegd van het groote gestigt tot verpleging en genezing van krankzinnigen, hetwelk de groothertog *Leopold* een half kwartier afstands van hier laat bouwen, en waartoe de standen reeds in 1835 uit de voortreffelijk geordende staatshuishouding de middelen bewilligden. (*Allg. Zeit.*) (Men kan wel is waar niet zeggen dat die eerste steen spoedig gelegd werd, nadat reeds 4 jaren geleden de fondsen waren toegestaan. Echter, *het zij met bescheidenheid gezegd*, verbeelde men zich niet dat onze vaderlijke regering in langzaamheid achterlijk is bij de Badensche. In julij 1838 bewilligden de staten van Gelderland eene aanzienlijke som voor de oprigting van een krankzinnigen-huis in hunne provincie. Tevens wilden zij eene commissie benoemen tot het beramen der voorloopige maatregelen. Doch Z. Exc. de gouverneur verklaarde dat de regering zich het benoemen dier commissie voorbehouden had, en, voor zoo veel men weet, is zelfs die commissie nu nog niet eens benoemd!

Philipsburg, *32 junij*. Heden voormiddag is hier eene verschrikkelijke daad gepleegd: een onzer burgers, de metselaar *Georg Bühler*, heeft in een aanval van vertwijfeling de drie jongsten zijner vijf kinderen, namelijk eenen 7-jarigen en een' 4-jarigen knaap, benevens een meisje, nog geen jaar oud, vermoord. Terstond daarna leverde hij zich zelf aan de policie over. (*P. A. Z.*)

PRUISSEN.

Keulen, *31 junij*. Heden, tusschen 1 en 2 uur, was, in de schaduw, de warmte tot op de buitengewone hoogte van 28 graden *Réaumur* gerezen, gelijk dit in de warme jaren 1811 en 1822 slechts eens het geval was; eene temperatuur, welke die van het heetste klimaat der aarde, aan den Senegal, bijna gelijkkomt; vermits aldaar de thermometer van *Réaumur*, volgens de waarnemingen van *Anderson*, *David* en anderen zelden hooger dan 30 graden stijgt. (*Köln. Zeit.*)

— Van Engelands wege zijn er, naar men verneemt, bepaalde voorstellen aan de Pruissische regering gedaan tot sluiting van een wederkeerig verdrag ter bescherming van het regt der schrijvers en uitgevers. Onze regering schijnt daartoe niet ongenegen, en is er eenmaal een begin gemaakt, dan volgen gewis de andere landen ook. (*H. Z.*)

FRANKRIJK.

Parijs, *38 julij*. Uit Brest verneemt men, dat den 15den dezer de oorlogskorvetten *Coquette* en *Alcmène*, de eene naar Passage en de andere naar de Corogne zijn onder zeil gegaan. Men wil dit vertrek in verband brengen met den meer krachtdadig toezigt op de Spaansche kusten, hetwelk alsnu door de Fransche vloot zal worden uitgeoefend. Ook is denzelfden dag het stoomschip *le Papin* uit Toulon naar de Levant vertrokken, terwijl de gabarre *la Recherche* uit Havre naar het noorden heeft zee gekozen.

— De *Siècle* spreekt van een ontwerp van territoriale ruiling tusschen Pruissen en de Nederlanden, waarbij het kabinet van Berlijn aan dat van 's Gravenhage het land van Kleef zoude afstaan, en daarentegen in vergoeding ontvangen het gedeelte van Luxemburg, dat alsnu door België moet worden ontruimd. Ook wil het genoemde blad weten, dat tevens het vooruitzigt zoude gekoesterd worden, om van Maastricht eene bondsvesting te maken, en, door de toevoeging van Trier, een hertogdom op te rigten, onder het bestuur van Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden.

Het behoeft geen betoog, dat dit ontwerp, zoo het al mogt bestaan, aan de *Siècle* zeer onrustbarend voor Frankrijk toeschijnt, dewijl op die wijze Pruissen eene voorhoede in het Luxemburgsche zoude erlangen.

BELGIE.

Brussel, *38 junij*. »Dezen ochtend heeft de Belgische *Moniteur* aangekondigd, dat de heer *de Stassart* als gouverneur van Braband is ontslagen geworden, en dat het hem is vrijgelaten, om zijn regt op het erlangen van een jaargeld te laten gelden. De bekendmaking van het daartoe betrekking hebbende besluit is voorafgegaan door een rapport van den minister *de Theux* aan den koning, waarbij in scherpe bewoordingen wordt [illegible], dat de gewezen gouverneur Zr. Ms. bewind heeft misleid, en misbruik [illegible] het in hem gesteld vertrouwen, en dat hem alleen jaargeld [illegible] gevorderde jaren en vroeger bewezen diensten.

Brussel, *39 junij*. Eindelijk bevat de *Moniteur* onderscheidene koninklijke besluiten, tot uitvoering van het vredestractaat, waaronder men opmerkt de benoeming van de commissie van liquidatie, die te Utrecht moet bijeenkomen, bestaande uit de heeren *Fallon*, voorzitter van den raad der mijnen; *Liedtz*, voorzitter van de regtbank van eersten aanleg te Antwerpen, beide leden van de kamer der afgevaardigden, en *Dujardin*, secretaris-generaal bij het departement van financiën.

Voorts zijn door den minister van binnen- en buitenlandsche zaken benoemd tot commissarissen wegens het grondgebied, dat door België moet worden ontruimd, of in bezit genomen, de heeren *Teichman*, inspecteur-generaal van de administratie der bruggen en wegen voor Lillo en Liefkenshoek, *Menville* en baron *d'Huart*, respectivelijk leden der permanente deputatiën van de provinciale raden van Limburg en Luxemburg, voor de beide genoemde gewesten.

— Gisteren is op nieuw een geducht onweder over België losgebarsten. Ditmaal hebben de Vlaanderens het meest geleden. Te Gent zijn vele huizen beschadigd, en, onder anderen, de [illegible] door de hagelsteenen verbrijzeld.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, *20 junij*. Omtrent het onweder van eergisteren avond, leest men in de *Amsterdamsche Courant* de navolgende bijzonderheden:

» Onder Sloterdijk, Sloten, Osdorp en de Vrije Geer, heeft de hagel onnoemelijke schade aan glasruiten in gebouwen en broeiramen toegebragt; in één gebouw, zegt men, zijn verscheiden honderd glasruiten verbrijzeld; ook in de kerk te Sloterdijk zijn er vele stuk geslagen.

— Met den aanleg der ijzeren spoorbaan tusschen Amsterdam en Haarlem wordt zeer ijverig voortgegaan, en zijn daaraan zoo vele arbeiders werkzaam, dat men zich vleijen mag, dien weg op den 24sten augustus eerstkomende, zijnde des konings verjaardag, te zullen zien openen.

— De *Staats-Courant* van heden behelst onderscheidene dezer dagen genomen koninklijke besluiten, waarbij de linien van toezigt zijn vastgesteld, zoo mede de kantoren en heerbanen voor de in- en uitgaande regten en accijnsen in Noord-Braband, Gelderland, Zeeland en Limburg. Daarbij wordt, onder anderen, bepaald, dat de kantoren van expeditie voor het inkomen in het rijk langs de rivieren te gelijker tijd kantoren van laatste visitatie bij het uitgaan zijn, volgens de art. 37 en 66 der wet van den 26sten augustus 1822; dat de uitvoer te lande langs de rivieren van binnenlandsch gedistileerd verboden blijft, zonder speciale vergunning van het departement van financiën; dat de kantoren van aangifte en betaling voor den invoer van de goederen, bestemd voor de dagelijksche behoeften der grensbewoners, mitsgaders tot den uitvoer der voortbrengselen van den grond, gelegen binnen den afstand van 5,500 ellen, in art. 177 aangenomen (art. 38 en 64 der gezegde wet) zijn: Scheenveld, Locht, Bochholtz, Niewyler, Badel en Bladel, Graauw en Hantenisse, enz.

— Ofschoon het redden van drenkelingen, door menschlievende ingezetenen van ons vaderland geene zeldzaamheid is, verdient het echter bijzondere vermelding, dat laatstleden vrijdag een twee en tachtigjarig grijsaard te Leiden, met name *H. Beemond*, een kind met levensgevaar uit het water heeft gered.

Haarlem, *18 junij*. Dezer dagen heeft zich alhier 80jarige leiderkersknecht, na, [illegible] hebben gehad, van het leven beroofd. Hij is gevonden [illegible] in de kerk, terwijl een weinig verder, achter het orgel, eenige [illegible] zijn ontdekt.

Kampen, *19 junij*. Gisteren avond omstreeks vijf ure barstte hier een hevig onweder los, waardoor, zoo men verneemt, tusschen de Koelucht en Elburg iemand is doodgeslagen, en op het Kampereiland een paard, terwijl eene hoos aldaar een gedeelte van het dak van eene hooimijt heeft medegenomen.

Mengelwerk.

De herkiezingen voor de Tweede-Kamer.

Aan . . . . te Londen.

's Gravenhage, *8 julij 1839*.

Om dan aan uw verzoek te voldoen, waarde vriend, zal ik u den afloop onzer verkiezingen mededeelen. Gelijk gij weet, waren de uitvallenden: voor Noord-Braband, Jhr. VAN MEEUWEN en Mr. INGENHOUSZ; voor Gelderland, Mr. WEERTS en Mr. RIJCKEVORSEL; voor Holland, Mr. JUNIUS VAN HEMERT (volstrekt niet te verwarren met uwen JUNIUS, scherpbrieviger gedachtenis, noch met den Romeinschen JUNIUS BRUTUS) Mr. VAN WICKEVOORT CROMMELIN; Mr. DRUIJVESTEIN, de ridder FRANÇOIS FRETS (dien men ten onregte voor een afstammeling van FRANÇOIS I zou houden), de baron COLLOT D'ESCURY VAN HEINENOORD (Hollandsch roem), Jhr. HOOFT IBR. (*id est* IBRAHIMS ZOON) en Jhr. REPELAER VAN MOLENAARSGRAAF; voor Zeeland, Mr. HINLÓPEN; voor Utrecht, Mr. VAN DEN VELDEN (dien plaatsvervanger van den heer VAN NES); voor [illegible] Overijssel [illegible] voor Groningen, Mr. [illegible] (die), en eindelijk Jhr. Mr. W. J. QUINTUS, [illegible] slechts weinige dagen overleefde: — *Ah! qu'un grand nom est un bien dangereux!*

[illegible] leden vielen dus uit; een derzelve slechts kon, volstrekt niet worden herkozen; de begraven jonkheer QUINTUS namelijk, die dan ook niet herkozen werd. Al de overige uitvallende leden zagen zich, naar gewoonte, weder benoemd; sommigen om hun welsprekend zwijgen; anderen om andere redenen, voor mijn alledaagsch verstand te diep; ik begrijp namelijk volstrekt niet hoe hetzelfde kieskollegie zulke verschillende personen bijeenvoegt als b. v. den redenaar met het hoofd boven water, en den heer REPELAER; noch hoe eene provincie, die den heer SANDBERG wist te kiezen, zich aanhoudend met het stilzwijgen van den heer [illegible] vergenoegt. Dan is b. v. Vriesland nog logisch; ten vorige jare koos het den heer JENTJE CATS, dit jaar den heer BINKES; *Trop de talents*, *trop de*

succès flatteurs, denken waarschijnlijk de Vriesche staten, *trainent souvent la ruine des moeurs*; maar daar blijft men dan ook bij, men handelt systematisch ten minste. Hetzelfde moet men zeggen van Utrecht, dat niet meer vertegenwoordigd zijn wilde door de heer VAN NES, en dus ook iemand kiest en herkiest, die niet naar den heer VAN NES gelijkt.

Doch in Holland had men bijna een onherstelbaar verlies geleden, in den uitvinder en voorstander der »wet van perequatie." Reeds bij de vorige herkiezing had de ridder FRANÇOIS FRETS groot gevaar geloopen; éénе stem, en dat nog wel, naar men zegt, de stem van eenen der gouverneurs (aan welke de grondwet volstrekt geene stem bij het benoemen van de leden der Tweede Kamer toekent) gaf hem de meerderheid. Dit jaar verwierf hij slechts de meerderheid van vier vijfde stem. Een stembriefje — en gelukkig dat dit stembriefje er nog was — droeg slechts den naam FRET; vier vijfde gedeelten dus van den naam FRETS, welken noodwendig bedoeld zijn moest, vermits geen ander kandidaat eenen dergelijken naam heeft. Wat eigenlijk de meerderheid der staten van Holland (de meerderheid althans, als men, met de grondwet, de heeren gouverneurs of commissarissen des konings niet onder de leden der provinciale staten telt) op den president der Rotterdamsche regtbank en muziekafdeeling aan te merken hebben, is mij raadselachtig; tenzij men den edelen heer soms te *marquant* mogt vinden. De heer FRETS, het is waar, weet zich niet te *effaceren*, gelijk de meeste zijner medeuitvallende medeleden, van welke nooit iets buitengewoons te zeggen valt; sommige hunner houden ook redevoeringen, maken eenige aanmerkingen op een wetsontwerp en stemmen er dan voor, gelijk de heer FRETS; doch dit gaat dan als het ware ongemerkt door, terwijl de laatstgenoemde heer zich terstond excentriseert en de aandacht op zich en het onderwerp trekt. Stelt b. v. de regering eene wet op het *muntwezen* voor, — die de natie een aantal milliоenen zal kosten, — dan bepaalt zich de heer FRETS, alvorens zijne toestemming te geven, niet bij eenige min of meer gemoedelijke aanmerkingen omtrent dezelve, neen, dan kan hij zijn genie niet bedwingen, dan staat hij op en zegt: »Ik noem die wet eene wet van *perequatie* (1)". Terstond empareert zich dan de een of ander min vaderlijk gezinde van het woord, en gaat uitbazuinen: wij krijgen eene wet van *perequatie!* Daar is dan der kat de bel aangehangen; iedereen wil weten wat eene *wet van perequatie* is, terwijl zich misschien niemand om eene wet *op het muntwezen* had bekommerd!

Over het algemeen heeft zich dit jaar het publiek minder dan ooit met de verkiezingen bezig gehouden; het schijnt er buitengemeen weinig belang bij te stellen. Het *Handelsblad* of de *Avondbode*, geloof ik, misschien was het ook wel de *Bredasche Courant* of de *Middelburgsche*, heeft, buiten de gewone bladvulling der uitvallende leden, gepoogd er een artikel over te schrijven; doch sluimerde bij den derden regel in: Zijne lezers sliepen reeds bij den eersten. De *Arnhemsche Courant* (welke ik hoop dat gij thans geregelder per post ontvangt) heeft er zich volstrekt niet mede bemoeid; zij schijnt het tegenwoordige geslacht opgegeven en slechts voor de toekomst te willen werken. Zij dringt reeds lang aan op eene herziening der grondwet en vooral op verandering van het kiesstelsel; waarvan zij veel goeds verwacht. Met wijlen den graaf VAN HOGENDORP beschouwt zij thans regtstreeksche verkiezingen voor de Tweede Kamer noodig, en daarin is men het — de bevoorregte personen natuurlijk grootendeels uitgenomen — algemeen met haar eens. Of er echter, gedurende deze regering, wel iets meer dan beloften omtrent die hervorming zal plaats hebben, komt mij, even als haar, hoogst twijfelachtig voor. Alles — de schuld slechts uitgezonderd — gaat bij ons zoo uitermate langzaam voort! Verbeeld u, wij hebben nog niet eens een eigen strafwetboek, hetgeen reeds in 1815 beloofd was, en gebruiken voortdurend het Fransche *Code Pénal*, hetgeen soms op eene wonderlijke wijze wordt uitgelegd. Hier verklaart men de ambtenaren en brievenbestellers van een postkantoor voor een *individu*; ginds houdt men den uitgever eener courant voor geen *individu quelconque*. Maar ik zou haast, gelijk PICO DELLA MIRANDOLA, *de omnibus rebus et quibusdam aliis* schrijven; ergo, adieu; denk, als gij van Londen naar uw buitengoed, per stoomwagen, eenige uren afstands in een tiental minuten voortglijdt, nu en dan eens aan ons goed Oud-Nederland, waar wij nog altijd in vaderlijke diligences voorthobbelen. Vale.

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

Als een nieuw bewijs, zoo het noodig mogt zijn dit te leveren, met hoe groote naauwkeurigheid de ambtenaren bij de departementen van algemeen bestuur hun werk verrigten, mag aangevoerd worden de plaatsing in de *Staats-Courant*, van woensdag den 12den ll. n°. 137, eener advertentie, niet van wege den minister van binnenlandsche zaken, maar van Z. Exc. in hoogen persoon zelf, inhoudende, dat op maandag den 1sten julij 1839, door den gouverneur van de provincie Utrecht zal worden aanbesteed: 1°. het veranderen der scheprad-vijzelmolens, en 2°. het veranderen der vijzels enz., van de zoogenaamde Nessen-vijzelmolens; zonder dat het publiek te weten kan komen, anders dan door er naar te raden en te gissen, welke molens of droogmakerij, in welke zij worden gebezigd, er worden bedoeld. Er wordt wel gewag gemaakt van droogmakerij, doch alleen door middel der woorden *voornoemde* droogmakerij, zonder dat in de geheele advertentie de droogmakerij *vóór* of *na genoemd* wordt, althans in het exemplaar, dat ik van die courant voor mij heb liggen; en het slot dezer advertentie is dan ook tamelijk koddig, luidende, dat er de noodige aanwijzing *in loco* zal geschieden, maar waar dit *loco* ligt blijft voor den lezer eene diepe verborgenheid.

Het schijnt alzoo te blijken, dat die advertentie, de eerste van dit n°. der *Staats-Courant*, verregaand slordig gesteld is, zoo als het verder schijnt te blijken, dat er ambtenaren bestaan, die schijnen Z. Exc. den minister voormeld er aan te durven wagen, om door zijne handteekening op zulk eene onverschoonlijke slordigheid als het ware den ministeriëlen stempel te drukken. Het zou zeer dwaas en ongerijmd zijn van dat het hoofd van een departement van algemeen bestuur te willen vergen, dat hij zich met de redactie van advertentiën voor een officiëel blad bezig hield; een ieder is toch te zeer overtuigd, althans behoort het in het zoo vaderlijk bestuurd wordende Oud-Nederland te zijn, dat er in het brein van onze ministers, de bijkans Europischen naam verworven hebbende Exellentiën bij uitnemendheid, geheel andere zaken omgaan; men lette maar eens op het fraaije conflict in zake der betwiste regtsmagt van het hoogheemraadschap van Rijnland, om van andere gewigtige onderwerpen niet te gewagen, zoo als b. v. de spoedige voordragt aan de wetgevende kamers eener wet op de *wijze* van onteigening ten algemeene nutte; doch, *het zij met bescheidenheid gezegd*, zijne Excellentie de minister van binnenlandsche zaken mogt dan toch wel eens toezien, dat zijne hoofd- of onder-ambtenaren de naauwlettendheid meer in acht namen, bij het plaatsen in het officiële of regeringsblad van stukken, die, als met de handteekening van Z. Exc. voorzien, ook moeten geacht worden van hem minister zelven uit te gaan; en wanneer, zoo als men bijkans zou beginnen te gelooven, het heirleger van ondergeschikte ambtenaren bij dat departement nog niet genoegzaam mogt zijn om het publiek voor soortgelijke bokjes te vrijwaren, dan zou er toch uit de vele, voor hunne adviesen zoo mildelijk bezoldigd wordende (men wil *f* 5,000 jaars) raden-adviseurs wel een gekozen kunnen worden, om het werk in oogenschouw te nemen, alvorens men het den minister liet onderteekenen. Nog onlangs heeft het publiek uit het met zoo veel naauwkeurigheid bewerkte stuk van eenen dier heeren, betreffende de laatste verantwoording der gelden, ingezameld ter leniging van Leidens ramp, eens gezien wat men van zoodanige raden-adviseurs niet met billijkheid verwachten mag; en hierin zou toch voor die heeren niets vernederends zijn gelegen, immers zij houden zich te zeer overtuigd, dat de bezoldiging, door hen uit het budget genoten, te aanzienlijk is, om daarvoor niets te verrigten; want als men de levenswijze van sommigen dier heeren gadeslaat, schijnt het te blijken, dat men ze met het aanvragen om advisen niet overlaadt, tenzij daartoe door hen de nacht wierd gebezigd; die zeker voor immer wakkere, niets slaperigs in zich bevattende mannen veel bekoorlijks heeft. Aldus zou het hoofd van het departement gewaarborgd worden voor aanmerkingen als deze, waarvoor ik de opname in uw dagblad verzoeke. Ik heb ze aangeheven als een in mijn oog niet ongepasten wenk; oppervlakkig moge de zaak van luttel belang zijn, zij is zulks echter niet; want plaatste *un individu quelconque* dergelijke aankondigingen in dagbladen, hetzij dan geene officiële, gewis het zou dan schijnen te blijken, dat hij *of* niet berekend was voor zijne taak, om eene advertentie op te stellen, *of* met het publiek den draak stak. Dat zulks niet van ambtenaren bij een ministerieël departement mag ondersteld worden, is wel boven allen redelijken twijfel verheven; die heeren bezitten den post, *ergo* schijnt het te blijken, dat ze er de bekwaamheid ook toe bezitten, zelfs *quand même*.

Uw bestendige lezer,
E. H.

Oudheden.

(Ingezonden)

Op den 7den junij 1839 is, bij het uitbaggeren in een turfveen, toebehoorende aan DERK TE BOEKHORST, landman te Gendringen, provincie Gelderland, in een stuk grond op den zoogenaamden Broërdijk, nabij het dorp Gendringen gelegen, ter diepte van elf palmen, in vasten en ongeroerden turfgrond gevonden en uitgegraven een zeer zeldzame bak, waaraan twee handvaten kunstmatig vastgehecht zijn, op ieder van welke zich bevinden twee drakenkoppen, alles van bijzonder, onbekend metaal, geheel goudkleur en met doorloopende vlammen. Zwaar 2 pond 9 ons, bovenruimte 3 palm 9 duim, inhoud 11 kannen.

Het geheele model en maaksel, zoowel als het metaal, alles even vreemd, duidt aan, dat deze bak uit de vroegere eeuwen herkomstig is; hetgeen te meer kan worden aangenomen, wijl het bekend is, dat deze grond sedert eeuwen tot veen en moeras heeft gelegen, zonder dat daaraan iets is vergraven of veranderd. In het vorige jaar heeft dezelfde eigenaar, ook bij gelegenheid van turfgraven, bijna op de zelfde hoogte, in den grond gevonden eenige stukken van kruiken en bakken, van aarde, ook van been. — De nu gevonden bak is bij den eigenaar aanwezig en te zien.

(1) *Staats-Courant*, 15 maart.

DE DIRECTIE DER NEDERLANDSCHE ALGEMEENE VERZEKERINGS-MAATSCHAPPIJ, te *Tiel*, adverteert, dat in de Vergadering van Deelhebbers, gehouden op den 8sten Junij ll., besloten is, tot de uitkeering van een DIVIDEND, over het boekjaar 1838, ten bedrage van ZES EN EEN HALF PERCENT of VIJF EN ZESTIG GULDEN per aandeel.

De Coupons zullen, van den eersten Julij e. k. af, dagelijks betaald worden ten Kantore der Maatschappij en bij den Ontvang- en Betaalkas te *Amsterdam*, en GEB. CHABOT, te *Rotterdam*.

Tiel, den 19den Junij 1839.

De Directeur van voornoemde Maatschappij,
P. A. REUCHLIN.

Mr. N. G. FRANCKEN, Notaris te *Elst*, zal, namens de Eigenaren, op Donderdag den 18den Julij 1839, bij inzet, en den 1sten Augustus daaraanvolgende, bij toeslag, beide des voormiddags ten 10 ure, ten huize van G. DERKSEN, aan den *Tol* te *Hemmen*, finaal *zonder beraad* verkoopen:

Eene BOUWHOFVE *de Hoeven* genaamd, gelegen onder *Randwijck*, bestaande uit BOERENHUIS, *twee* SCHUREN, *twee* BERGEN, BAKHUIS VARKENSKOT, KARN-MOLEN, *twee* BOOMGAARDEN, BOUW- en WEILANDEN, te zamen groot ongeveer *vier en zeventig* Bunders.

Breeder bij biljetten omschreven en te bevragen bij den Heer Mr. W. VAN LIJNDEN, te *Nijmegen*, en bij voornoemden Notaris. — *Brieven franco.*

Verkooping te *Velp*, in het Logement *de Groote Zwaan*, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris VON HOGENTHAL, op Woensdag den 26sten Junij 1839, bij inzetting, en Woensdag den 10den Julij daaraanvolgende, bij toeslag, beide des avonds ten 6 ure, van:

Een HUIS, staande te *Velp*, op niet noemenswaardigen afstand van den Straatweg, met het *regt van Erfpacht op den Grond*; Kadastraal Sectie D No. 694, groot eene Roede, en zes en twintig Ellen.

En een perceel BOUWLAND, gelegen te *Velp*, in den *Enk*; Kadastraal Sectie D N°. 357, groot 11 Roeden en 30 Ellen.

Daar door het vertrek en de verandering van woonplaats van wijlen ... H. E. RUTGERS, [illegible] en den waan mogten zijn, dat de [illegible] sedert eenen onheugelijken tijd gedreven KASSHOUDERIJ en ZILVERSMIDS-AFFAIRE door mij ware afgestaan of had opgehouden te bestaan, zoo heb ik de eer hen bij deze te verwittigen, dat ik, door eenen bekwamen Meesterknecht, in staat ben dezelve zoo goed als te voren te kunnen bedienen, waartoe ik mij bij voortduring, met verzekering van eene prompte en civiele bediening, blijf aanbevelen.

Arnhem, den 22sten Junij 1839.

Wed⁶. H. E. ROELOFS,
Geb. M. M. REICHENBACH.

De Ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde begunstigers te verwittigen, dat hij heeft ontvangen een schoon assortiment NIEUWIGHEDEN, VICTORIA-PORCELEIN, LAVA- en KRISTALLEN VOORWERPEN, GLAS, MAHONIEHOUT, alle kleuren van GELAKTE GOEDEREN, alles tot zeer verminderde prijzen, namelijk: gelakte *Desertrommels* het paar à *f* 0,70; met bladje *f* 0,90; 6 *Glaasjes* met *Karaft* en *Bladje f.* 0,80; Mahoniehouten *Tabak-*, *Thee-* en *Lepelkistjes f* 0,80; fijne geslepen *Wijnglazen*, per dozijn *f* 2; gelakte *Broodmanden* à *f.* 0,22½; koperen *Vuurkomfooren* à *f* 0,50, *Heeren-Rottingen f* 0,05 tot *f* 5; gelakte *Kandelaars* het paar à *f* 0,80; *Nachtpitjes* per 3 doosjes *f* 0,22½; *Lampkousjes*, per 3 dozijn *f* 0,20; gelakte *Theestoof*, *Ketel* en *Komfoor* à *f* 3,50; beste verbeterde *Lucifers*, het doosje à *f* 0,10; en verder alles wat tot dit vak wordt vereischt. Verzoekt ieders gunst en recommandatie, beloovende eene soliede en prompte bediening.

G. W. TIKKEL,
Over de Turfstraat te Arnhem.

[illegible] BURGERLIEDEN, zonder [illegible] bekwaam [illegible] te HOUDEN en [illegible] zich, met vrachtvrije Brieven, onder Letter A [illegible] D. R. VAN WERMESKERKEN, te *Tiel*.

De KOETSIER, [illegible] goed nabij *Arnhem*, met Augustus aanstaande [illegible] worden de daarbij belanghebbende verwittigd, dat zij zich, ter vervulling daarvan, met vrachtvrije Brieven, onder Letter A, kunnen aanmelden bij den Boekhandelaar D. R. VAN WERMESKERKEN, te *Tiel*.

Bij den Parkmeester J. BROEKHOVEN, op *het Loo*, bij *Apeldoorn*, in *Gelderland*, is te Koop, eene goed, melkgevende jonge EZELIN MET JONG, hetwelk ongeveer 7 maanden oud is.

25pCt. onder den gewonen aanbestedingsprijs.

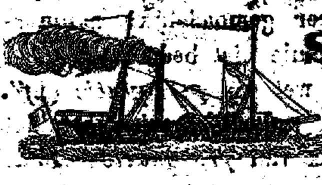
D. MARCHAND, Kleermaker in de Kalverstraat te *Amsterdam*, berigt dat zijn alhier gevestigd DEPÔT VAN GEMAAKTE KLEEDEREN heden een nieuw assortiment van JASSEN, VESTEN, PANTALONS, enz. enz. enz. heeft ontvangen, waaronder zich bevinden zeer sterke ZOMERPANTALONS van *f* 3,75, KEMELSGAREN VESTEN van *f* 2,75, alle vaste kleuren. — Is tot den 28sten dezer uitgepakt bij ROBERT, op de groote Markt, te *Arnhem*.

D. HEUFF, nieuw gevestigd Kastelein in de *Rosberg* op *Doorwerth*, maakt bij deze bekend, dat bij hem onderscheidene VERVERSCHINGEN verkrijgbaar zijn, en tevens STALLING voor PAARDEN. Beveelt zich in ieders gunst en belooft eene goede bediening.

De Ondergeteekende, M. J. SEIJLDERS, in het *Oude Kruidhout* te *Brummen*, adverteert bij deze, dat er op *Zondag*, den *drieëntwintigsten* dezer, GROOTE HARMONIE ten zijnen Huize zal gegeven worden, aanvangende des namiddags ten 4 ure.

Brummen, den 21sten Junij 1839.

M. J. SEIJLDERS.

STOOMPACKET-VAART
tusschen
ROTTERDAM en NEW-CASTLE.

Het fraaije Stoomschip *QUEEN ADELAIDE* van 200 Paardenkracht, gevoerd door Kapitein E. YELLOP, zal nu geregeld varen op de navolgende dagen:

VAN NEW-CASTLE:

Op Zaturdag den 22sten Junij 1839.
» Vrijdag » 5den Julij »
» Woensdag » 17den » »
» Maandag » 29sten » »
» Vrijdag » 9den Augustus »

VAN ROTTERDAM:

Op Zaturdag den 29sten Junij 1839.
» Woensdag » 10den Julij »
» Dingsdag » 23sten » »
» Vrijdag » 2den Augustus »
» Woensdag » 14den » »

Deze Stoompacket is voorzien van alle gemakken voor Passagiers van beider kunne, en ingerigt tot lading van alle goederen, bijzonder Kaas, waartoe allergeschikste stellingen zijn gemaakt.

De Passagiers-Vrachten zijn als volgt:

Eerste en Dames-Kajuit ... £ st. 2.10.0.
Tweede Kajuit ... £ st. 1.10.0.

Goederen, Paarden en Rijtuigen worden tegen billijke Vrachten aangenomen.

Voor verdere informatien gelieve men zich te adresseren bij de Cargadoors SEEUWEN [illegible], en bij de Correspondenten W. L. VAN WIJNKOOP [illegible] en M. W. HOP, laatstgemelde zijn Kantoor houdende in de Posthoornsteeg, aan de Wijnhaven, Wijk B. no. 145.

De Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij,
Dienst Nijmegen, Rotterdam, Arnhem, Dusseldorp, Keulen, Coblenz.

in de maand Junij 1839:

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp* en *Keulen* den 24 en 26, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp*, *Keulen* en *Coblenz* den 24 en 30, des namiddags ten 4 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam* den 26, 27 en 28, des Morgens ten 9½ ure.

Adres te *Arnhem* bij den Agent der Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij,

B. BLECKMANN.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.